

CAMPANET

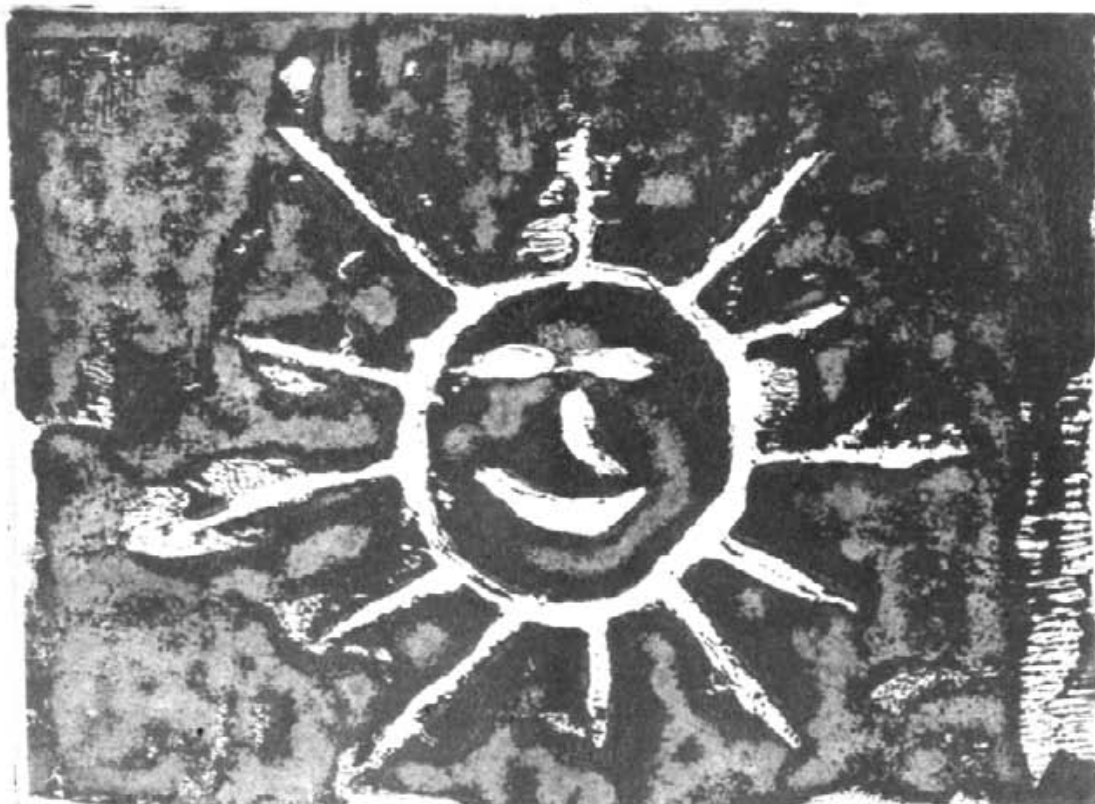
publicació de l'O.C.B.

MARÇ-ABRIL

1989

Núm. 43

ANY VII

EL COL·LEGI PÚBLIC "LLORENÇ RIBER":
VIATGE D'ESTUDIS I ACTIVITATS.

SUMARI

Tots junts contra la barbàrie. Autogovern ple, ara. Noticiari. Cartes al director: A favor de l'aplicació de la Llei de Normalització Lingüística. De jove a jove: Na Margalida Capellà. Entrevista: L'experiència televisiva de Joan Alcover. Les possessions i la vall d'un poble. Dades de població (2): Dades lingüístiques. Poesia: A Llorenç Ribes, Madò Margalida "Barrera". Viatge d'estudis a Madrid. Mostra Escolar. Campanet avui. El BEC informa. La situació lingüística. Alimentació i nutrició (2). Campionat de Billar al Bar Sol. Activitats de la Tercera Edat.

"CAMPANET"

Revista Bimestral

Edita: Obra Cultural Balear
Delegació de Campanet

Equip de redacció:

Joan Blades Crespí
Damià Ferrà-Ponç
Maria Antònia Juan
Francisca Bisugerra
Tomeu Martorell
Jaume Morell Pons
Jaume Ordines
Damià Pons i Pons
Biel Reinés Sastre
Catalina Vilanova
Miquel Vives Mascaró

Administració i publicitat:

Biel Reinés Sastre

Fotografia:

Damià Ferrà-Ponç
Pere March Mascaró
Jaume Nadal Ripoll
Damià Pons i Pons

Disseny:

Joan Martorell

Impressió:

Apòstol i Civilitzador
Petra

Dipòsit Legal:

P.M. 659/1982

Domicili:

Plaça de Son Bordoí,
10, 2on. Tf.: 516227

Portada:

Els articles d'aquesta
revista expressen únicament l'
opinió dels seus autors.

Preu: 110 pessetes.

LA NOSTRA LLENGUA AL CARRER

SPORTS I CALCATS
PETXINO

TEL 51 60 82

INCA CENTRO AUTO, S.A.

CONCESSIONARI OFICIAL

OPEL

GM

AVDA. D'ALCÚDIA, 73

TELÈFONS

RECANVIS I TALLER 50 50 21

VENDES 50 34 86

INCA

ADOMAR

ALTA FIDELITAT DIGITAL

JOAN MARTORELL MARTORELL
CARRER PETXINO - 9. P. - TEL. 51.63.82
CAMANET

ESPECIALITAT EN MUNTATGES D'EQUIPS DE MÚSICA D'ALTA FIDELITAT DIGITAL PER:
CAFÈS, PUBS, VIVENDES I COTXES. DES D'UN SIMPLE ALTAVEU A L'EQUIP MÉS
COMPLET DE MÚSICA, LECTORS DE COMPACT DISC, PLETINES, EQUALITZADORS,
PREVIS, MESCLADORS, ETAPES DE POTÈNCIA, ALTAVEUS DE DUES I TRES VES,
BAXOS I SUB-BAXOS.

TOTS JUNTS CONTRA LA BARBARIE

L'incendi provocat dia 22 d'abril a les instal·lacions de l'Associació Voltor, entitat germana de l'OCB, al Puig d'Alfàbia, és un fet qualitativament greu perquè posa de manifest la capacitat d'irracionalitat i esperit de destrucció del grup o grups de persones, creim que minúsculs però amb prou fanatisme i barbàrie, que amb actes com aquest pot arribar a posar en perill la convivència pacífica dels mallorquins. Si no s'aturen a temps, poden sembrar una llavor d'intolerància, emparada en el prejudici lingüístic i el menyspreu de la llengua i la cultura pròpies, que no volem de cap de les maneres per al nostre poble.

En conseqüència, creim que hem de dir "prou!" a aquesta guarda de violents errats de comptes i enemics de la llibertat d'expressió i de la capacitat de tria dels ciutadans, que utilitzen encara mètodes inquisitorials i nazis per intentar, absolutament de bades, aturar i entorpir el dret dels mallorquins a rebre informació, cultura i entreteniment en la nostra pròpia llengua. I aquest "NO" s'ha d'expressar a través d'un testimoniatge personal que aïlli i posi en ridícul tots els enemics de la convivència i els seus falsos arguments, es manifestin com i on es manifestin.

Sol·licitam, avui, concretament:

1er.- Que la Delegació del Govern i l'Administració de Justícia identifiquin, trobin i jutgin exemplarment els autors, còmplices, i encobridors i instigadors de l'incendi provocat en el repetidor de TV3 i Catalunya Música.

2on.- Que la Delegació del Govern, amb les assistències necessàries, articuli un sistema de seguretat i vigilància per a totes les delicades instal·lacions telefòniques i de ràdio i TV al Puig d'Alfàbia, permanent i eficaç, que garanteixi la lliure comunicació; i

3er.- Que l'Administració de l'Estat i les institucions autonòmiques consolidin legalment i tècnicament la recepció òptima a les Illes Balears de tots els canals públics de Ràdio i TV que emetin en llengua catalana, pròpia de la nostra terra, provinents de les tres Comunitats Autònomes on és llengua oficial i que formen el nucli essencial de la cultura d'expressió catalana.

Palma de Mallorca, 24 d'abril de 1989. Dia del Llibre.

ES FAN DECLARACIONS
DE RENDA

Demanar per: JOAN ESTRANY "DE FANGAR" o

JAUME MESTRE "PONTET"

Horari : De 20,30 a 22 hores (dies feiners)
Dissabtes tot el dia.

Domicili : Cantó d'es carritx nº 24.
Tel. 51.65.61

o Sa teulera nº 60

ESPERAM LES SEVES CONSULTES.

Ja fa sis anys que entrà en vigor l'ESTATUT D'AUTONOMIA per a les Illes Balears. Transcorregut el termini de cinc anys que preveu la Constitució, és arribat el moment d'ampliar les competències per assolir l'autogovern ple que ens situï al mateix nivell competencial que Catalunya, Andalusia o Galícia. Això significarà assumir competències tan importants com l'Educació (som l'única comunitat autònoma amb llengua pròpia que encara no té aquesta vital competència), els Mitjans de Comunicació i altres.

L'assumpció d'aquestes noves competències contribuirà sense cap dubte al fet que les Illes Balears deixin d'esser una "província"; serà una eina decisiva per aconseguir la necessària recuperació i normalització lingüística, cultural i nacional; i permetrà augmentar el protagonisme del nostre poble en l'àmbit de l'Estat Espanyol i de la Comunitat Europea.

La realitat del país no permet ajornar aquesta qüestió. L'ampliació de competències s'ha de fer ARA mitjançant la via que la Constitució assenyala com a ordinària: la REFORMA de l'ESTATUT (la tramitació de la qual ha iniciat el Parlament Balear).

Aquesta REFORMA ens permetrà assumir més aviat i amb més intensitat el nivell d'autogovern que necessitam. I la consecució d'un Estatut d'Autonomia pactat amb l'Estat, no atorgat com el que tenim.

Aprofitant aquesta REFORMA, es podrien modificar determinats aspectes organitzatius de l'Estatut que s'han manifestat aquests anys com a veritables traves al funcionament de les institucions de la nostra Comunitat Autònoma i que són conseqüència de la tendència uniformitzadora iniciada, a nivell estatal, amb els acords autonòmics de 1981, clixé amb el qual es va redactar l'Estatut que tenim i que ara s'ha de reformar.

L'Obra Cultural Balear demana a les institucions, les entitats i els ciutadans de les Illes Balears que donin suport de manera activa a la iniciativa del Parlament de les Illes Balears de reformar l'Estatut per ampliar les competències fins al màxim d'autogovern.

DECLARACIO INSTITUCIONAL DE L'OBRA CULTURAL BALEAR

1 DE MARÇ DE 1989

Noticiari

NOMBROSOS CAMPANETERS ACUDIREN A LA MANIFESTACIO PER CABRERA

Una cinquantena llarga de campaneters participaren a la manifestació celebrada a Palma el 16 de març per a reivindicar la conversió de Cabrera en Parc Nacional Marítim-Terrestre. La manifestació, que havia estat convocada pel GOB, arreglè unes 8.000 persones. Entre els manifestants hi hagué en Francesc Aguiló, el batlle. El Bloc Ecologista de Campanet (BEC), a més d'acudir-hi els seus membres, va ésser una de les entitats --foren més de seixanta-- que s'adheriren a l'acte.

DUES ACTUACIONS DE LA CORAL SANT MIQUEL

La Coral Sant Miquel de Campanet ha ofert darrerament dos concerts amb un resultat certament positiu.

El primer fou al Port d'Andratx, el dissabte 11 de març. Cantaren a l'església parroquial un repertori de música de Quaresma. En finalitzar, els assistents donaren l'enhorabona al director Pere Reinés, el qual, fins i tot, va haver de firmar alguns autògrafs.

La segona actuació va ésser el 27 d'aquest mateix mes, el dilluns de Pasqua, a Sant Miquel, amb l'església completament plena. Cantaren el mateix repertori que a Andratx i varen tornar a obtenir un gran èxit. El recital acabà amb el cant de La Balanguera, l'himne de Mallorca, que va ésser corejat per un bon grup dels assistents.

El repertori d'aquests dos concerts va ésser el següent: Stephen C. Forter (No tardis Jack), G.P. Palestrina (O bone Jesu), T.L. Victoria Popule meus, Ave Maria i Gloria Patri), J.S. Bach (Oh testa llatzerada i Cantata 147), W.A. Mozart (Ave Verum), G.F. Händel (Glòria al Senyor i Al·leluia).

L'AJUNTAMENT OBTE SUPERAVIT EN L'EXERCICI DE L'ANY PASSAT

Un dels temes que es va discutir en el ple de dia 24 de febrer va ésser l'aprovació de la liquidació del pressupost de l'any 1988. L'Ajuntament ha tancat l'any amb un superàvit de 5.125.000 pts. Una de les partides que més ha influït en l'obtenció d'aquest benefici ha estat la del servei d'aigua. Una vegada corregides les deficiències observades en els comptadors, que no havien estat revisats,

els subministraments d'aigua es pogueren fer correctament i es varen poder recaptar devers un milió i mig de pessetes.

En aquesta mateixa sessió es va decidir aportar un milió de pessetes al Patronat de Música per comprar més instruments. El PP es va abstenir perquè considerava que aquesta ajuda s'havia de sol·licitar a la Conselleria de Cultura. Pel que fa a inversions, es pressupostaren 300.000 pts. per a noves obres i construccions, que encara no s'han concretat. (Font: "DdM", 14 febrer 1989).

A ULLARO S'HI INSTAL·LARA UN SISTEMA D'IL·LUMINACIO

A la sessió del mes de març, l'Ajuntament va acordar sol·licitar al Consell Insular de Mallorca la col·laboració en tres obres diferents que s'emprendran enguany: la col·locació de fanals a Ullaró, arreglar la plaça de Son Puça i asfaltar el camí de Can Miret. (Font: "DdM", 17-març-89).

L'ASSISTENT SOCIAL INFORMA

L'assistent social va intervenir en aquest mateix PLe per presentar la memòria de la seva gestió durant el mig any que ja du de feina a Campanet. Resumint aquesta feina, va assenyalar que s'havien tramitat diversos expedients per poder cobrar alguns subsidis i s'havien tingut contactes amb totes les entitats i grups per poder conèixer més la població i programar activitats per als pròxims mesos. (Font: "DdM", 17-març-89).

AUGMENTEN ELS TELEFONS

Després d'unes quantes obres, que han suposat una inversió de 32 milions de pessetes, a Campanet hi ha 200 noves línies de telèfons. La central, que tenia 800 línies, ha quedat així ampliada fins a 1.000. Aquesta central dóna línia a Búger i Ullaró. (Font: "DdM", 16-març-89).

ES CONVOCA UNA PLAÇA DE PICAPEDRER

L'Ajuntament va publicar les bases per cobrir la plaça d'un oficial segona d'oficis diversos, que s'ha de dedicar sobretot a la feina de picapedrer. Aquesta plaça s'ha creat tenint en compte els resultats positius que ha donat la contractació interina d'un oficial que ha cobert aquesta plaça fins ara. (Font: "DdM", 22-març-89).

PETICIO DE REFORMA DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA I D'APLICACIO DE LA LLEI DE NORMALITZACIO LINGÜISTICA

En el Ple de dia 6 d'abril l'Ajuntament va adherir-se a una declaració de l'Obra Cultural Balear en què es demanava la reforma de l'actual Estatut d'Autonomia. Hi votaren a favor el PSM i el PP mentre el PSOE hi votava en contra. També es va subscriure un Comunicat de la Crida en què s'exigia l'aplicació real de la Llei de Normalització Lingüística. Aquesta darrera petició va tenir en contra els vots del Partit Popular (PP).

ENCONTRE DE MILITANTS I AMICS DEL PSOE

L'agrupació local del PSOE va organitzar una trobada de militants i amics dia 31 de març. Entre els assistents, hi havia en Francesc Triay, portaveu del Grup Parlamentari Socialista, i en Joan March, Secretari d'Organització de la FSB.

ELECCIO DE JUTGE DE PAU

En aquest mateix Ple es va elegir com a Jutgessa de Pau na Jerònia Reinés "Cordella" i com a suplent na Francisca Sastre "Caminera". El grup municipal del PP va abandonar el Ple a mitjan votació com a protesta pel que consideraren una elecció irregular. Posteriorment, aquest grup va repartir un comunicat en què justificava la seva postura. El batle el va contestar amb un altre full-comunicat, el qual, tot seguit, va esser novament replicat pel PP amb un altre comunicat. Aquesta "guerra de comunicats" va traslladar a tots els ciutadans la polèmica que havia sorgit en el Ple.

CAMPANET AL PROGRAMA TELEVISIU D'AINA MOLL

"La Nostra Llengua", el programa de TVE-Balears que dirigeix n'Aina Moll, va dedicar un dels seus espais a Campanet, el dijous dia 13 d'abril, com a exemple de poble que té un bon nivell de normalitat lingüística. Varen esser entrevistats el batle, en Jaume Morell, com a representant de la revista, i na Catalina Rosselló, com a directora de l'escola, els quals varen contar molt breument què feien les seves respectives entitats —Ajuntament, revista i escola— per la normalització lingüística.

XERRADA D'ORIENTACIO PROFESSIONAL

Dins el Programa de Dinamització Cultural de "la Caixa" va tenir lloc el passat mes d'abril una xerrada d'orientació professional enfocada a explicar als alumnes de vuitè les sortides que tenen en acabar l'EGB. També es va explicar el paper que pot jugar l'escola, els pares o els mateixos al.lots en aqueixa orientació i que no convé fer-la just en acabar vuitè sinó tot al llarg dels estudis. Va donar la xerrada na Margalida Sabater del Programa d'Orientació Professional de l'Ajuntament de Calvià. El local estigué ple de gent ja que també hi assistiren un bon nombre de pares.

LES NORMES SUBSIDIARIES

El Suplement "Comarca d'Inca" del "Diario de Mallorca" del diumenge 12 de març va dedicar tota una plana a les normes subsidiàries de Campanet, que varen esser aprovades per la Comissió Provincial d'Urbanisme dia 21 de desembre de l'any passat. Hem cregut interessant oferir-vos un resum del contingut d'aquest documentat article signat per Joan Pons "Amer".

La Comissió Provincial va aprovar les Normes Subsidiàries fent-hi unes petites modificacions: per poder concedir llicències a Son Borràs i Menestralia s'haurà de tramitar un pla especial de reforma; s'haurà de fer una reserva de sòl no urbanitzable de 25 m. a partir de l'eix del vial proposat per accedir al poble; la parcel·la mínima en tots els terrenys qualificats com a excedents serà de 15.000 m² i s'haurà de revisar la delimitació del paisatge preservat que correspon a les fal·des de la serra de Tramuntana.

Dia 22 de febrer l'Ajuntament va acordar enviar a la Comissió Provincial d'Urbanisme la proposta de Pere Rotger, propietari d'una de les fàbriques de la zona de Menestralia. L'altra modificació parteix del propi Ajuntament, i consisteix en canviar el traçat de la via que s'ha de construir: l'any 1985, l'anterior Consistori havia aprovat equivocadament un traçat d'aquesta via diferent al que es volia

i ara s'ha hagut de corregir l'error perquè es tengui l'accés que està pensat des de fa molts d'anys.

L'any 1977 es va aprovar una delimitació del sòl urbà del poble però el 18 de maig el Consell General Interinsular va estimar un recurs sobre la urbanització de Son Puça. Es varen encomanar les Normes Subsidiàries, que han estat redactades al llarg dels anys pels arquitectes Llorenç Bibiloni, Jaume Cerdà, Sebastià Company i Xavier Massanet.

Amb les Normes Subsidiàries aprovades el sòl urbà s'amplia en un 25% — passa d'un milió a un milió i 400.000 ms. —. El nucli ja és ple i per això les zones edificables es situen a Son Pocos i a Son Puça.

Les Normes, sobretot, preveuen l'obertura d'una nova via per descongestionar la circulació. Aquesta obertura és un dels projectes que pròximament realitzarà l'actual Consistori, encara que segons com es facin aquestes obres poden oferir una imatge deteriorada de la localitat.

També s'hi preveu que es puguin construir equipaments comunitaris i públics a qualsevol zona.

Els nous camins que s'hagin d'obrir han de ser agrícoles i hauran de tenir llicència municipal i ésser aprovats per la Conselleria d'Agricultura.

Tot el terme municipal té la consideració de paisatge protegit, a causa de l'oratori de Sant Miquel i per estar a la zona de tramuntana. Per això, l'Ajuntament ha de tenir unes normes proteccionistes. Es prohibeixen els cartells publicitaris i només es poden fer obres de restauració i protecció.

En la sessió de 26 d'abril del 1985 es va prendre l'acord de fer algunes modificacions a les normes, una de les quals era la protecció del pou d'en Gatell, l'abeurador i el Pou Bo. En la redacció definitiva, però, no s'esmenta aquesta protecció. (Font: "DdM", 12 març 1989).

SOPAR TRUQUER AL BAR SOL

A mitjan abril, en Joan Socies "Portell" i en Bernadí Amengual "Reet", els dos guanyadors del Campionat de Truc de les Balears, volgueren compartir el seu triomf convidant a sopar al Bar Sol a tota una sèrie de persones relacionades amb l'organització o celebració del campionat. Hi acudiren en Joan Torres, responsable del Departament de Relacions Públiques de la Banca March; en Josep Melià, en Paulí Buchens, en Sebastià Ginard, en Lluís Anaya i en Miquel Joy, com a representants d'HORA NOVA, S.A., empresa editora del "Balears"; totes les parelles de truquers que arribaren a la fase final; i en Lluís Maria Segura, l'impulsor del torneig i ànima de la seva realització. Compartiren taula amb tots aquests externs una partida de campaneters: en Francesc Aguiló, el batle, el regidor en Toni Reinés, el missèr Gabriel Reinés, en Jaume Morell Pons, en representació d'aquesta revista... L'amfitrió de la nit va ésser en Josep Cabanelles, l'amo del Bar Sol. Després del sopar —arròs brut i porcella—, començaren les trucades. A una de les partides s'hi varen ajuntar en Lluís Segura i en Paulí Buchens contra en Francesc Aguiló i en Gabriel Reinés. Va guanyar la parella campanetera.

EN PERE ALEMANY HA ESTAT NOTICIA

Durant el mes d'abril en Pere Alemany Colom "de Cas Metge" ---resident a Son Fogueró, casa de camp situada a prop de Maria de la Salut--- va exposar la seua darrera producció plàstica a la Galeria Bisart de Palma. Com en totes les exposicions anteriors, l'obra d'en Pere Alemany va aconseguir una bona valoració crítica i un bon èxit de públic i de vendes.

Com a colofó, el 9 de maig, a la mateixa galeria, va presentar-se el llibre Pere Alemany: la música de los signos que ha escrit el poeta lleonès Antonio Colinas, resident a Eivissa des de fa uns deu anys. Ja és el segon llibre que s'ha publicat sobre la pintura de l'artista campaneter.

DIADA DE SANT JORDI, IIª SETMANA DEL LLIBRE

En ocasió del 23 d'abril, la Diada de Sant Jordi, a Campanet s'organitzaren diversos actes per a celebrar la festa del llibre.

Na Caterina Valriu, una inquera trasplantada al nostre poble, mestra de l'escola unitària de Biniamar i col.laboradora d'aquesta revista, va oferir als nins i nines de Campanet el seu espectacle de narrativa oral Caterina conta contes.

El dissabte 22 d'abril, el prestigiós escriptor Josep Maria Llompart va fer una lectura d'alguns dels seus darrers poemes, encara inèdits. Aquests poemes han de formar part del seu futur llibre: Jerusalem. A l'acte no hi assistí gaire públic, però els que hi anaren en sortiren plenament satisfets.

El divendres dia 21 hi va haver venda de llibres a la Plaça Major.

EL PSM CELEBRA EL 1er DE MAIG A SANT MIQUEL

Un grup nombrós d'afiliats i simpatitzants del PSM-Esquerra Nacionalista, després d'haver participat a la manifestació de Palma, es reuniren a l'esplanada de l'ermita de Sant Miquel per a celebrar la festa del treballadors amb un dinar --pa i taleca-- de companyonia. Després de dinar, en Mateu Morro, el secretari general del partit, glossà el significat de la diada, i tot seguit s'improvisà un partit de futbol entre els afiliats de Palma i els de la Part Forana.

BAR
CA'S
RETO
GELATS
I
TAPES
VARIADES

A favor de l'aplicació de la Llei de Normalització Lingüística

Al Consell de Redacció de la revista "Campanet". El BEC i la Crida a la Solidaritat vos preguen que tingueu l'amabilitat de publicar la carta que vos adjuntem. També vos demanaríem que publicàssiu totes les signatures que l'acompanyen. Moltes gràcies.

MANIFEST

El proper 29 d'abril es compliran tres anys de l'aprovació pel Parlament Balear de la Llei de Normalització Lingüística. Malgrat les seves mancances, aquesta Llei obria unes certes vies per les que avançar en el procés de normalització lingüística a les Illes.

Tanmateix l'aplicació de la Llei per banda del Govern Balear durant aquest trienni ha estat molt deficient. Al llarg d'aquest temps s'han fet nombroses crítiques constructives a les mancances en l'aplicació de la Llei, i s'han donat dades fidedignes de què fallava i de com es podia arreglar. Les autoritats competents, però, no semblen haver fet massa cas de les crítiques...

Davant aquesta situació les i els sotasignants d'aquest escrit volem manifestar:

1) Que pensem que l'aplicació de la Llei de Normalització Lingüística s'ha portat de manera deficient durant aquests tres anys i que per això han estat escassos els avanços en el procés de normalització lingüística a les Illes.

2) Que és obligació del Govern Balear, de les Conselleries, Ajuntaments i de totes les institucions implicades l'aplicació correcta de la Llei, posant en funcionament tots els mecanismes polítics, administratius i financers que calguin, per tal d'assegurar el seu correcte desenvolupament.

3) Exigim al Govern Balear i a les altres autoritats implicades un canvi en la seua actitud i, en conseqüència, que s'acceleri el procés d'aplicació de la Llei, subsanant tots els buits i deficiències constatats aquests tres anys, establint plans clars, amb continguts i dates fixes, pel desenvolupament de la Llei, i informant contínuament l'opinió pública de tot el que hi faci referència.

Signants: Joana Bennàssar i Capó, Margalida Tortella Cabanelles, Antoni Vives Campomar, Rafel Capó Palou, Mª Angela Vives Mascaró, Magdalena Payeras, Maria Pons, Elionor Mascaró i Horrach, Rosa Mª Mas Horrach, Guillem Rosselló Alzina, Bernat Solivelles, Jaume Serra, Maria Morell, Francesca Bennàsser, Aina Capó Marroig, Pau Socies Pol, Catalina Pont, Pere Morell Palou, Rafel Pons Mairata, Tòfol Morell i Bennàsser, Maria Pons Pons, Pep Toni Rubió, Miquel Vives Mascaró, Maria Pons Reynés, Francisca Fiol Palou, Joan Pons Pol, Pere Antoni Pons Tortella, Margalida Socies i Bennàsser, Francesca Bennàsser i Buades, Josep Rotger, Jaume Ordines i Llobera, Nadal Tortella Alemany, Pere Morell i Bennàsser, Joana Morell i Rebas, Elionor Valcaneres i Alzamora, Catalina Ros i Mir, Jaume Morell Pons, Joana Morell Palou, Joan Horrach, Antònia Alzina, Antònia Bennàsser, Rafel Sánchez, Margalida Morell, Joana Mª Mairata, Catalina Morell, Catalina Vanrell i Marroig, Maria Francesca Oliver, Catalina Cànaves i Amengual, Francesca Mayol, Bisserta Riga, Antònia Munar, Sònia Mas, Francesca Payeras, Isabel Reinés, Margalida Oliver Bennàsser, Joana Cullera, Bernat Bennàsser, Francesca Balaguer, Joan Pau, Maria Sanchez, Mª Victòria Alzamora Palou, Francesca Solivelles, Catalina Rosselló Alzina, Maria Payeras, Maria Morell, Margalida Crespi, Juanjo Arrieta, Asja Olga Schalekamp, Margalida Gual Rigo, Elionor Horrach Bisquerra, Antònia Mascaró, Nadal Seguí Bisquerra, Francesca Bisquerra Mascaró, Sebastiana Joan i Amengual.

Na Margalida Capellà

Na Margalida Capellà "de Ca na Montse", campanetera de tota la vida, després de cinc anys de carrera i d'estada a Barcelona, ha retornat a Campanet Llicenciada en Llengües Clàssiques.

- MARGALIDA, D'ON ET VA VENIR LA IDEA D'ESTUDIAR LLENGÜES CLASSIQUES?

- He de dir que quan vaig començar ler de BUP anava per Ciències, em feia il·lusió fer Biologia. Al final de segon es llatí m'apassionava i ja quan vaig fer tercer ja em vaig decantar per ses Lletres. Vaig descobrir el grec i vaig decidir que si pogués anar a Barcelona faria Filologia Clàssica.

A COU, per una banda, em vaig trobar amb què els professors de Clàssiques m'animaven a fer aquesta carrera, ara, i per altra, sa resta de professors m'advertien de sa dificultat de sa carrera i de ses poques possibilitats de trobar feina.

Acabat COU, em concediren es trasllat d'expedient i me'n vaig anar a Barcelona.

- TE N'HAGUERES D'ANAR A BARCELONA, COM JA ENS HAS DIT.

- Sí, era s'única manera d'estudiar aquesta carrera. A Mallporca no es pot fer. Em concediren també es trasllat per anar a Salamanca, que és més prestigiosa, però vaig escollir Barcelona perquè no em veia dins aquell entorn.

- QUE TAL BARCELONA?

- Realment he duit una vida molt d'estudiant. Barcelona té molta d'oferta cultural (cinema, teatre, concerts...).

- QUIN ES L'AMBIENT UNIVERSITARI PER ALLA?

- S'ha de dir que sa Facultat de Filologia no està al Campus, per tant no es viu un ambient tan universitari, ara, el que no hi manca és sa festa de primavera, ses tertúlies al bar, s'anada al jardí quan fa sol...

- REBEN BÉ ELS MALLORQUINS PER BARCELONA?

- A mi m'han rebut molt bé. Al principi em sentia com una espècie de rateta de laboratori (sobretot per ses diferències lèxiques) i després he tingut molts avantatges per esser "de les Illes", com diven a Barcelona.

- A QUINA UNIVERSITAT ESTUDIARES?

11 - A sa Central, a s'edifici antic de sa Plaça Universitària.

- COM ET SENTS DESPRES DE CINC ANYS DE CARRERA?
- Em va fer molta de pena acabar sa carrera, sobretot perquè deixava tot es món universitari enrera i m'havia d'integrar al món des treball. Ara estic en aquest esta-di intermig.
- M'HAN DIT QUE PREPARES OPOSICIONS?
- Sí, certament estic preparant oposicions. Encara no ha sortit sa convocatòria pe-rò les pens fer a Barcelona i en s'especialitat de Grec.
- COM ES PREPAREN SES OPOSICIONS?
- Diuen que només hi ha tres places. Es presenten difícils com totes. Ara per ara les preparar, més que estudiar vaig traduint i ja veurem quan aprovo.
- COM ESTA L'OFERTA DE TREBALL?
- Realment hi ha moltes places vacants d'Institut, de grec i de llatí, però sa con-vocatòria de professors interins va esser abans que tinguéssim es títol de Llicenci-at i aquestes places es varen cobrir amb gent d'altres especialitats.
- MARGALIDA, I ARA, A PART DE PREPARAR OPOSICIONS, QUE ESTAS FENT?
- Don classes de repàs, sobretot de llatí. Faig alguna que altra traducció de llatí. També vaig a Ciutat a classes d'anglès i faig es nivell superior de català.
- M'HAN DIT QUE ETS UNA ENAMORADA DE GRECIA I QUE HAS ESTAT PER ALLA. QUE ENS CONTES D'AIXO?
- T'han dit sa veritat. He estat a Grècia dos estius i quan pugui hi tornaré. Sa pri-mera vegada vaig al·lucinar amb tot aquell món que jo havia estudiat, i sa segona, ja que havia estudiat grec modern, vaig connectar més amb sa gent grega i amb els se-us costums actuals.
- JA QUE XERRES DE GREC MODERN, ES MOLT DIFERENT DEL GREC QUE S'ENSENYA A L'INSTITUT?
- Déu n'hi do!, ha canviat moltíssim, gairebé podríem dir que hi ha una gran diferen-cia, com entre es llatí i s'italià. Ara, haver estudiat grec clàssic m'ha fet més fàcil estudiar grec modern.
- PER ACABAR, ENS PODRIES DIR QUINS PROJECTES PROFESSIONALS TENS PER AL FUTUR?
- Ara per ara preparar ses oposicions i vull donar classes a un Institut. Quan esti-gui establerta m'agradaria fer es Doctorat, però ja veurem a on arribam!

Bé, Margalida, des d'aquí et desitjam tota sa sort del món. Esperam veu-re't Doctora.

TOMEU MARTORELL

ESTANC I PAPERERIA _____

Maria Gelabert

Llibres
i
Material
Escolar

L'EXPERIENCIA TELEVISIVA DE JOAN ALCOVER

En Joan Alcover té onze anys. Fa sisè d'EGB a l'escola pública de Campanet.

Fa unes setmanes va esser el protagonista del programa televisiu "El meu redol" que va emetre TVE pel seu segon canal. Per aquest motiu hem volgut parlar amb ell.

-- JOAN, COM VA ESSER QUE VAREN ELEGIR SA TEVA REDACCIÓ?

El mestre ens va dir que hi havia un concurs de redacció. De cada escola en sortien dos o tres finalistes. Els de la televisió supos que triaren la redacció que més els va agradar, i aquesta va esser sa meua: "Les possessions i la vall d'un poble: Campanet".

-- QUI TE VA DIR QUE TU HAVIES ESTAT EL GUANYADOR?

Els de la televisió varen venir a l'escola i m'ho varen dir. Em varen demanar quatre coses i ja varem quedar per venir a gravar el programa.

-- QUANTS DE DIES VA DURAR SA GRAVACIÓ?

Per gravar ca neva, s'escola i es meus amics varen estar un dia. Després, un altre dia vaig haver d'anar a Palma per gravar sa meua veu: llegir sa redacció que vaig fer.

-- QUE SENTIRES EN SORTIR PER LA TELEVISIÓ?

No m'ho podia creure, estava emocionat i també content.

-- EL FET DE SORTIR A UN PROGRAMA DE TV FA QUE MOLTA GENT ET VEGI, ET FEIA SENTIR IMPORTANT AIXO?

No, simplement jo era un guia i estava orgullós perquè sortiria Campanet, i així podria mostrar als que no fossin campaneters com és el nostre poble i els podria convidar a venir a visitar-lo.

-- PER ESCRIURE LA TEVA REDACCIÓ VAREN CONSULTAR LLIBRES O DEMANAR INFORMACIÓ A QUAL CÒ?

Bé, només vaig demanar a mon pare els sants que hi ha representats a la capella principal de l'ermita de Sant Miquel. Ell va consultar un llibre i m'ho va dir. Les altres coses, jo ja les sabia ja que els mesos anteriors varem fer moltes excursions i els mestres mos ensenyaven el que vèiem.

-- ENCARA ESCRIUS TANTS DE POEMES I CONTES, COM FEIES ABANS?

Bé, sí, però tenc una cosa que em falla, els començ a escriure però no els acab. I després els perd. Quan era petit volia esser escriptor però ara vull esser animador-dibuixant de dibuixos animats. Estic cercant llibres que expliquin com ho fan per aprendre'n.

-- T'AGRADA LLEGIR?

Sí, llegesc bastant, sobretot còmics d'en Mortadelo i Filemon, Asterix i narracions d'en Walt Disney.

-- QUIN PERSONATGE D'EN WALT DISNEY T'AGRADA MES?

El Pato Donald, i molts d'altres.

-- QUANTES HORES MIRES LA TELEVISIÓ?

Moltes hores, sobretot els dibuixos animats.

-- QUINS ALTRES HOBBIS TENS?

Llegir, dibuixar, menjar, escriure...

-- PRACTIQUES ALGUNS ESPORTS?

De tant en tant jug un poc a futbol, de porter.

-- I L'ESCOLA COM VA?

Bastant bé, sobretot l'anglès, després naturals, llenguatge, ses traduccions i ses lectures d'anglès m'agraden molt.

-- LLEGEIXES LA "REVISTA CAMPANET"?

Sí, quan tenc temps.

-- QUINES COSES T'AGRADEN MES?

Lo de sa primera pàgina i "De jove a jove".

-- TROBES QUE HI FALTA QUALQUE PÀGINA PER A AL-LOTS?

Així com és m'agrada. A lo millor per als al.lots estaria bé una o dues tires de còmic.

Catalina Vilanova

LES POSSESSIONS I LA VALL D'UN POBLE

De molts és conegut aquest poble des nord-est de Mallorca. La seva vall, el bosc de Gabellí, les fonts "Ses Ufanes" i ses coves són símbols del poble.

La poesia i la literatura també tenen la seva importància dins Campanet. Com a poetes destaquen en Llorenç Riber i en Miquel dels Sants Oliver, aquest darrer també fou periodista.

Es coneguda també la seva vall, entre garriga i mates amb ginebrons i alzines centenàries; hi ha diverses possessions com poden ser Monnàber Vell, Son Grau, Biniatró,... i en podríem anomenar un parell més, però hem de contar altres coses; no obstant, de tots és coneguda madò Margalida de Son Grau, perquè enca ra fa formatge amb llet de cabra o d'ovella.

Ara, si anam a parlar de sa garriga, o millor dit, es bosc de Gabellí ("Llibellí" li diven, per esser més exactes), s'hi troben ses fonts Ufanes, famoses per quasi tota Mallorca. Té un sòl que, per cert, és bastant ric en humus i matèria orgànica

La seva bellesa és admirable, sobretot a l'hivern, o tardor, quan ha plogut, tot humit, ens fa sentir ple de goig i alegria per tenir una illa amb una naturalesa (fauna i flora) tan bonica. Entrant bosc endins, s'observen més alzinars. Aquest bosc, per la tardor, produeix picornells i esclatasangs tan bons que no duren més d'un mes. Hi ha bastant de gent, entre campaneters i de fora vila, cercadors bons de blaves, peus de rata, esclatasangs, picornells i d'altres que els reconeixen només de veure'ls.

Entre la flora, destaquem el sotabosc: mata, ginebrons, ja anomenats, arboceres, etc. I també, entre les alzines, qualche pi o pi ver. La fauna, parl dels animalons que podem veure, qualche conilló desprengut, serps, però gens verinoses, rates i qualcuna morta, granots; en fi, que en podríem fer una llista grossa sense bromes. D'ocells n'hi ha de diferents espècies: ropits, tords, i no és d'estranyar veure qualche coll, òlibes, mussols, puputs i a vegades, entre les copes dels alzinars, és possible dividir qualche voltor, falcó, com també, potser, àguila.

Deixant a part els ocells i animals, trobam les fonts, que només ragen en determinades èpoques de l'any, a finals de desembre, gener, febrer o març potser, però només quan ha plogut; per ventura també quan, de davall terra, els aubellons escupen aigua. Ses fonts són el punt de naixement des torrent de Sant Miquel. Les aigües de les Ufanes són naturals, no hi ha cap perill: són sanes, fresques i bones. Surten dels llacs o torrents subterranis. Es un espectacle realment meravellós observar-les quan van plenes.

Hi ha un oratori, també rep es nom d'ermita, està en peu des de fa 700 anys. L'edificaren en el segle XIII. S'Oratori de Sant Miquel, que així li diven, té cinc capelles. A l'altar major hi posen el Sant Cristó de Sant Miquel, dins una capella, damunt la qual hi ha tres quadres: S. Sebastià, S. Miquel derrotant el dimoni i en Ramon Llull. A la vora de Sant Miquel hi ha un petit cementiri.

Però, per què no està, s'Oratori de Sant Miquel, edificat damunt es turó on actualment hi ha Campanet?

La història mos conta que abans Campanet estava en aquella vall, però que degut al torrent de S. Miquel, s'inundava tot; i com que tenien es turó davant, s'hi establiren, però, no obstant, hi anaven a celebrar qualche missa.

Ses coves són molt interessants i boniques. Els seus llacs, tranquils i pacífics, reflexen tot quan passa als seus costats. Però, val més una imatge que mil paraules; anau-hi en persona.

Si vos ha agradat veniu i, si no, ho tirau a sa teulada.

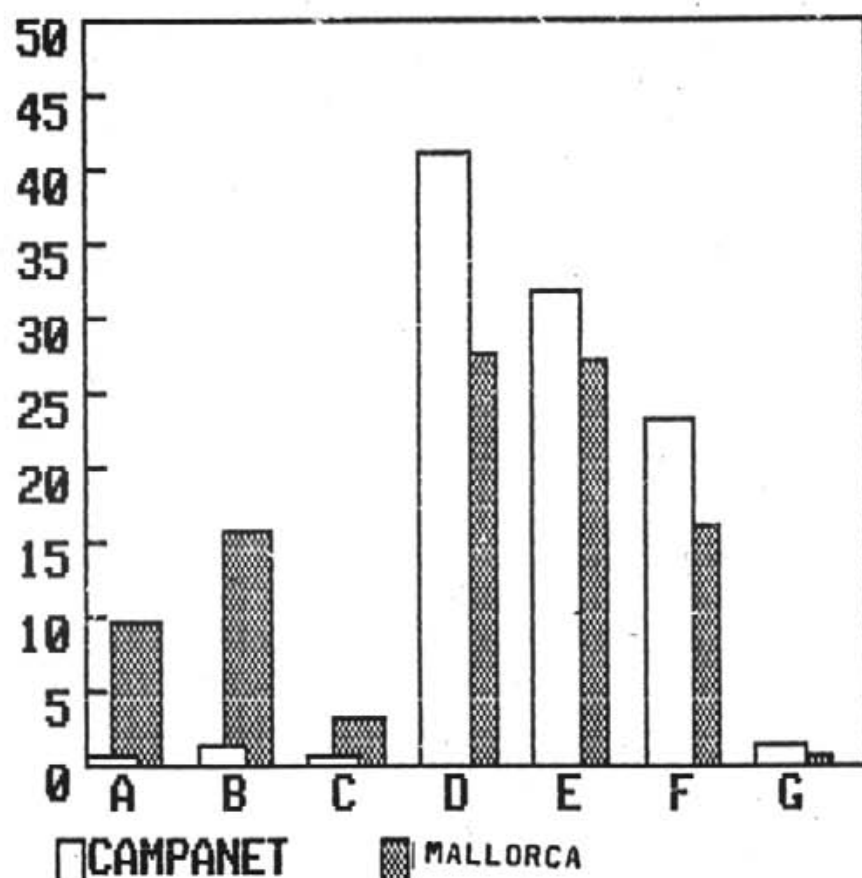
Joan Alcover March

POBLACIÓ DE 6 ANYS I MÉS SEGONS CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA

	Total	No l'entén	L'entén, no el parla	L'entén, llegeix, no el parla	El parla
CAMPANET	2044	15 (0'73%) (A)	31 (1'51%) (B)	13 (0'63%) (C)	836 (40'9%) (D)
MALLORCA	509.251	49.549 (9'72%)	80.769 (15'86%)	17.215 (3'38%)	139.341 (27'36%)

GRAU DE CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

Població de 6 anys i més

Un dels apartats ment de la llengua catalana vegada, s'ha demant als mallorquins quin grau dominen la llengua i els nivells de coneixement del català. C: l'entén, el llegeix però no el parla; F: el parla, el llegeix i l'entén.

Hem pensat que potser els mallorquins produeixen a Campanet amb el català.

(1) Es pot comprovar que a Campanet l'entenen però no el parlen, la diferència a l'apartat B: en català encara que l'entenen són 80.769 persones les que no el parlen.

En aquest segon grau net té més domini de la nostra llengua ens dona el total dels campanetins 95'8% de la població. És un percentatge molt alt, Mallorca, que és d'un 70'4%.

Aquestes dades es normalitzen lingüísticament basta saber escriure en català i dir que som una Comunitat que aprèn progressivament a escriure.

<u>El parla i llegeix</u>	<u>El parla, llegeix i escriu</u>	<u>No const</u>
650 (31'8%)	473 (23'14%)	26 (1'27%)
(E)	(F)	(G)
37.865 (27'07%)	81.507 (16%)	3.096 (0'60%)

DADES DE POBLACIO (2)

DADES LINGÜISTIQUES

l'últim Padró d'Habitants fa referència al coneixement dels català i castellà dels habitants de les Balears. Per primera vegada, menorquins, eivissencs i formenterencs amb la Comunitat Autònoma. S'han distingit sis nivells: A: no l'entén; B: l'entén però no el parla; C: el parla; D: el parla; E: el parla i el llegeix; F: el parla i el llegeix i escriu.

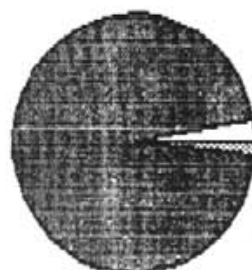
És interessant comparar els resultats que es donen a Mallorca sencera. Són els següents:

Campanet, només hi ha 31 persones que no parlen català (un 1'51% de la població total); a Mallorca sencera, en canvi, n'hi ha 1.423 (un 15'86%).

Es pot veure més clar que la població de Campanet és molt més petita que la de Mallorca. Hem ajuntat els nivells D, E i F. Així doncs, a Campanet, gairebé tothom parla català; a Mallorca, en canvi, només un 70,4%.

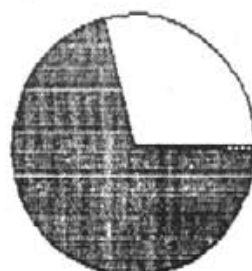
Les dades lingüístiques demostren que sortosament Campanet té una població molt petita. És també esperançador que 473 campaneters i 1123 declarin que el sàpiguem llegir. Es pot dir que gairebé tothom parla en la nostra llengua i, a més, la llegim.

Campanet

- ☐ A, B i C
2,8 %
- ☒ D, E i F
95,8 %
- ☐ No consta
1,4 %

Mallorca

- ☐ A, B i C
29,8 %
- ☒ D, E i F
70,4 %
- ☐ No consta
,6 %

JOAN BUADES CRESPI

(gràfics i quadres estadístics)

MIQUEL VIVES MASCARO

MI TÍNER - ESQUERDA

A LLORENÇ RIBER

COMPLANTA I LAUS A MOSSÈN LLORENÇ RIBER I CAMPINS EL DIA DE LA SEVA MORT

Mestre i amic, Mossèn Ribèr,
perquè tan prest i falaguer
heu partit, Vós, pel suau camí
brufat de murta i romaní,
llarg i espaiós, com un anhel
que de la vila du a n'el Cel?!

Mossèn Ribèr, Mestre i Amic:
podeu pensar lo trist que estic
quan veig que, Vós, anau anau
vers el Reialme de la Pau
i aquí ens quedam sense el torrent
de vostres mots d'or i d'argent.

Estic molt trist, Mossèn Llorenç.
Sent un dolor tan, tan intens
aquí en el cor..., que en fa uns batecs
tan forts, tan vius, tan curts, tan secs,
que es com si fos un brau cabrit
fent l'estabeix quan l'han occit.

Mossèn Llorenç: des de que heu fuit,
a dins Ca-Nostra hi ha un gran buit.
Tot resplandeix. Fa eco tot!
Petits i grans tenim xinglot!
A n'el fogar no hi ha caliu!
Un esparver ens follà el niu.

Mossèn Llorenç Ribèr Campins:
germà major de tants de nins
que van orats, a robar flors,
i, no tinguent oncles eixorcs,
han de vagar —com porquerets
de la pellissa—, per tots indrets
o d'"al.lots blaus" s'obrin camí
entre les solfes i el llatí.

Mossèn Llorenç Ribèr Campins:
germà petit d'aquells divins
mestres d'art de bell parlar
a dis el laci i a dins la Llar:
Virgili, Horaci..., i Ramon Llull,
que heu fet vibrar amb veu d'escull,
so de clarí, i remor d'eixam
la pulcra llengua que parlam.

Mossèn Llorenç Ribèr Campins
Glòria i honor dels mallorquins:
siau lloat eternalment
pel be exquisit, pel ric present
dels llibres d'or que nos deixau
escrits per Vós amb ploma d'au,
mà d'argenter i llum del Cel,
que són uns bucs brunzents amb mel
i uns bells jardins sempre florits
que fan el goig dels cinc sentits.

Mossèn Llorenç Ribèr Campins:
pujau! pujau Cel ben endins
que al fons hi ha uns Jocs Florals,
i, amb els poetes immortals,
La Reina i Mare de l'amor
diu que es vol rebre amb tot honor
i coronar-vos de llorer
perquè heu cantat tant i tan bé
que sou la nata i sou la flor
i el Rossinyol de l'illa d'Or!

Mestre i amic: Adéu siau.
Dormiu el somni de la pau.

Anc que me diuen que sou mort
jo us tenc ben viu en el record.

Ben hageu sempre, Don Llorenç,
que Déu vos do sos goigs a querns.

Del bell mantell de Tobador
vulgueu —per gràcia i per amor—
Elies, Vos; i jo Eliseu
donar-me, almanco, l'entornpeu!

Madrid- X- 1958

L'autor d'aquesta poesia és en
Bartomeu Mateu, de Caimari, de
l'ordre dels Missioners dels
Sagrats Cors.

MADO MARGALIDA "BARRERA"

HISTORIA PERSONAL

Som na Margalida Tortella Payeras "Barrera". Es meus repadrins eren Barrera de llinatge i descendien de Campanet. Som sa darrera de nou germans, d'ells en varen morir quatre de molt petits. Una, que nomia Margalida, va morir en es set anys de picada d'abella. Jo vaig néixer dia 10 d'abril de l'any 20. Sempre he viscut a Campanet. Mon pare, en Jaume Tortella Quart, tota sa vida va esser espardenyer i barber. Vaig anar poc temps a escola, a dotze anys ja anava a fer feina (a collir ametles, guanyava una pesseta, a collir oliva, a sembrar faves, a xapar aubercocs a Inca, també vaig fer d'espardanyera amb en Vidal i en Raïsa). També vaig anar a envernissar penja dors a Can Beteta, que en feen molts. Als vuit anys vaig tenir ses febres, i vaig haver d'estar tres mesos dins es llit, i vaig perdre es caminar, i en aixecar-me, mon pare em duia en es bosc de Son Alemany perquè hi berenàs. Un tio meu me donava suc de tomàtiga i me va salvar. No menjava, i quan ja estava una mica bona me donava trempó amb ceba capolada. Vaig perdre es parlar. Vaig prendre tres oracions ben llargues.

CONDUCTORA DE MOTO

Fa més de vint-i-cinc anys que em vaig fer es carnet de conduir moto. Menava una Ducati 125, que era nostra. Vàrem fer tota sa volta a Mallorca, i jo sempre a davant. Sempre que anàvem enlloc, la menava jo. Vàrem anar a Sóller, Sa Calobra, per tot Mallorca.

RELACIONS AMB EL CINE DE CAMPANET

Feia de taquillera. Hi vaig fer bastants d'anys. Mos canviàvem jo i na Catalina. L'any 50 vaig començar a fer de taquillera. Hi anava molta de gent, no hi cabien. En feien es dimecres, dijous i dissabte i diumenge. Es diumenges regalaven una entrada a ses dones perquè es dimecres ses dones hi anassin de franc. L'amo en Tomeu feia unes grans pel·lícules. A jo m'agradaven ses de l'oeste i ses de romans. A Dónde vas Alfonso XII?, Benhur, Los diez mandamientos, les varen haver de repetir moltes vegades. M'agradaven molt en Burt Lancaster, en Robert Taylor, ... Sí, s'apagava moltes vegades es llum. I cridaven "fuera!", i na Catalina pujava damunt s'escenari i deia que fessin el favor de callar que tenien sa culpa a Son Vivot. A l'amo en Tomeu de malnom li deien "Ringo", i era d'Inca. Però més endavant li digueren "Pruna" perquè un dia feia cine a sa plaça des toros d'Inca i va amenaçar ets altres lots perquè callassin dient-los que els pegaria un parell de prunes, i d'aquí li va quedar es malnom: en Tomeu "Pruna". En Tomeu tenia cines a Caimari, Mancor, Sencelles, a Selva, i a Biniali. Se n'anava amb sa moto a fer propaganda i a canviar ses cintes d'un poble a s'altre, i va tenir un parell d'accidents.

"ES CARRETET"

El vàrem posar devers l'any 55 perquè jo no podia anar a fer feina perquè tenia mal d'esquena. I el vàrem tenir devers devuit anys. El va fer es meu homo. A dalt, es carretet tenia una vela. Veníem revistes, tota classe de caramells, pipes, xufes, cromos dels àlbums Ben-hur, Los diez mandamientos..., bolles, baldufes... Ses revistes que més se venien eren "Hola", "Semana", ses de brodar,... En "Moixina" mos comprava una revista d'electricitat i va aprendre a fer i a adobar televisions. I veníem el Capitán Trueno, que va esser una bomba, el Jabato, en Piel de Lobo,... Fèiem vuit-centes, set-centes pessetes de calaix. Ets al.lots de vegades venien amb una moneda estrangera i la me feien passar per una pesseta. I amb aquestes monedes en vaig arribar a fer una col.lecció. L'instal.làvem ses festes i es diumenges. Ets al.lots m'ajudaven a treure es carretet, el teníem a Can Amer, i a posar-lo enmig de sa plaça. Una vegada, es temps que vàrem esser a dinar, mos varen predre es dobbers i tebeos. Era un carretet que quan l'aplegàvem tot hi cabia dedins. I el tancàvem amb un pany de maleta. Durant sa setmana ets al.lots venien a ca meva, en es Camí Vell de Búger. Coneixia tots ets al.lots des poble. Del CaPitán Trueno en venia devers vint-i-cinc cada setmana. Es meu proveïdor era en Rotger de Palma. I en Rotger me deia que posàs un quiosc i en Joan "Roses", que era es batle, no va trobar cap lloc on posar-lo. Primer vaig tenir es carretet davant es cine, quan feien es passeig en es carrer d'en Llorenç Riber. Més endavant, el vàrem col.locar enmig de sa plaça, a devora es palco.

Transcripció de les paraules de madò Margalida "Barrera" feta per Damià Pons i Pons el 31 de març de 1989.

VIATGE D'ESTUDIS A MADRID

Com cada any, els alumnes de 8è de l'escola Llorenç Riber hem realitzat un viatge a un lloc de la geografia espanyola. Aquest any es va decidir que viatjàrem a Madrid i als seus entorns. La partida fou el dilluns dia 6 de març: de l'aeroport de Palma sortirem a les 10'35 i arribàrem a Barajas, l'aeroport de Madrid, a les 11'45. Hi vàrem esser recollits per un autocar ---el mateix que ens traslladaria a tots els llocs que visitàrem--- que ens dugué directament a l'hotel.

El primer dia el dedicàrem a conèixer un poc la ciutat, visitant l'anomenat "Parque del Retiro". Vàrem fer un passeig en barca per dins de l'estany que hi ha i caminàrem al llarg de tot el parc. Més tard, anàrem a fer una volta per "El Corte Inglés". Al vespre anàrem al cine a veure Coktail.

El dia següent, el dimarts, ens aixecàrem a les 7'30, berenàrem i partírem cap a Toledo. En recorreguérem els diferents carrers, visitàrem la catedral i compràrem molta ceràmica. Cap a la 1'30 dinàrem al restaurant "Monterrey", situat als afores de la ciutat.

El capvespre, de tornada cap a Madrid, passàrem per Aranjuez i en visitàrem els llocs més coneguts. Després del sopar, agafàrem el metro per anar a jugar a bitlles.

El dimecres acabàrem de conèixer Madrid, visitant la Gran Via, la Porta d'Alcalá, el Museu del Prado i el Palau d'Orient. El capvespre anàrem a veure el Planetari i el Museu de la Ciència. El vespre estàrem molt cansats, ja que havíem anat a patinar.

Dijous dia 9, de bon matí, agafàrem l'autocar i partírem cap a San Lorenzo del Escorial. En recorreguérem les seves dependències i els jardins que l'envolten. Ens vàrem trobar amb un grup de mallorquins.

De l'Escorial partírem directament cap a l'aNomenat Valle de los Caídos, des d'on poguérem contemplar el magnífic paisatge de la Serra del Guadarrama. Pujàrem fins a la creu amb un funicular. El capvespre ens passejàrem per Segòvia, n'admiràrem la catedral i la fortalesa d'El Alcázar. De tornada a Madrid ens aturàrem a veure el Santiago Bernabeu.

El dijous a vespre vàrem anar a veure la pel·lícula Quién engañó a Roger Rabbit?, que va esser un poc avorrida.

El divendres, vàrem partir ben dematí cap a Cuenca. Després de dinar, admiràrem els monuments de la ciutat. El capvespre ens desviàrem del nostre trajecte i ens dirigírem a la muntanya on hi ha la ciutat encantada. En poguérem admirar les seves fantàstiques roques i les figures que aquestes en formen.

Després, tornàrem enrera, disposats a recórrer el que ens quedava de camí per arribar a València. Arribats a la ciutat, ens dirigírem al moll. Agafàrem el vaixell i la travessia va durar tota la nit.

Na Magdalena Jaume i na Carme varen esser les mestres que ens acompanyaren.

Toni Campins
 Maria Victòria Alzamora
 Bel Maria Reus
 Catalina Rosselló

BAR

VARIATS

GELATS

MOSTRA ESCOLAR

Dins el marc de la romeria de Sant Miquel, a la casa del donat, hem pogut observar enguany una interessant mostra del que fan els al.lots campaneters a l'escola.

A la mostra es podien veure treballs de bova, vimet, pita, macramé, tècniques d'impressió, brodats, treball de fusteria, electricitat, etc. Aquesta exposició és el resultat dels tallers que s'han montat a l'escola durant aquest curs.

Així un horabaixa per setmana, tots els al.lots d'un mateix cicle, mesclats els diferents nivells, es reparteixen en grups d'uns 10 o 12. Cada grup és dirigit per algun mestre i varies mares que s'ofereixen voluntàriament. Essent varis monitors es poden ensenyar més bé els infants i se treu més profit de la feina. Aquests tallers duren dos o tres horabaixes, segons els cicles, la qual cosa permet que al llarg del curs, tots els alumnes hagin passat per tots els tallers.

Aquesta experiència s'inicià al pre escolar i cicle inicial poc temps després d'haver començat el curs amb els tallers de: bova, pepes, vimet, teixit, macramé i fusteria. Passat Nadal s'or-

ganitzaren a cicle mitjà els de tècniques d'impressió, pita, brodat, pulseres i electricitat. Ja en el darrer trimestre en el cicle superior hi haurà els tallers de costura, estampació i ceràmica.

A la vista dels resultats i sobretot pel que significa l'experiència en quan a la col.laboració familiar amb l'escola, al desenvolupament de les capacitats psicomotrius dels infants, a l'aprenentatge d'antigues feines del nostre poble: bova, pita, vimet, ceràmica,... i d'altres no tan seculars però també ben necessàries o enriquidores,... esperam que aquests tallers tenguin continuïtat i veure en properes mostres noves consecucions. Enhorabona.

Jaume Morell

Campanet avui

Campanet avui és un poble viu. Té més de dos mil habitants. Avui la seva gent surt a fer feina fora del poble, però ho poden fer a Campanet. És un poble modern, que poc a poc ha anat canviant. La gent fa moltes coses, participar en les festes. Ara formen una banda de música. Molts d'al·lots i d'al·lotes fan esport, hi ha una escola pública. Cada dimarts la plaça s'omple de parades de mercat. A Campanet hi ha molts de vells, i ara també ells fan excursions i coses.

Ara han posat canastres de baloncesto a les places de Son Sordoi i Son Puça.

Moltes coses avui en dia es fan a Campanet i l'ajuntament hi participa.

Sonia Capellà Soler

L'experiència educativa del Col·legi Públic Llorenç Riber pretén la integració de la llengua catalana en el procés de desenvolupament personal i social dels alumnes.

Així s'aprofiten les possibilitats pedagògiques que la llengua ens ofereix en moltes de les activitats, escolars o extraescolars, que el nin o la nina realitza i s'estudia el nostre entorn social: història, costums, tradicions... amb un mitjà que forma part de la nostra cultura.

Aquí tenim una petita mostra d'aquest treball.

CATALINA ROSSELLO

El BEC informa...

Els dies 4 i 18 de març varen tenir lloc a Campanet dues de les trobades dels grups ecologistes. Dia 15 d'abril n'hi hagué una altra a Ciutat.

El dijous 16 de març el BEC va participar i es va adherir a la manifestació per la Defensa de Cabrera.

Dimarts 28, el BEC instal·là una taula a la Romeria de Sant Miquel per a recollir signatures en defensa del català, dels presos polítics i unes 200 postals en defensa de Cabrera. També es penjà una pancarta que deia així: "El torrent com més net, més bell".

El diumenge 2 d'abril, activistes del MOC, Ateneu Llibertari Estel Negre, la Crida, CORC, Grup d'Acció per la Pau i BEC penjam una pancarta de 20 metres al Castell de Bellver durant la Festa de l'Àngel. La pancarta deia: "Militars fora de Cabrera".

El dijous 6 d'abril, l'Ajuntament de Campanet va aprovar en el Ple un manifest exigint el compliment de la Llei de Normalització Lingüística. El Manifest fou presentat per la CRIDA i el BEC i va rebre els vots favorables del PSM-EN i del PSOE. El manifest també va rebre el suport de part del professorat del Col·legi Públic Llorenç Riber i dels alumnes de l'Institut d'Inca.

El dissabte 8 d'abril foren recollits a les cases centenars de quilògrams de paper per al seu posterior reciclatge. El paper va ésser entregat a la Fundació Deixalles. Des d'aquí volem donar les gràcies a totes les persones que hi varen participar.

El divendres dia 21, exposició i venda de llibres a la Plaça Major, emmarcat dins la II^a Setmana del Llibre Català. La Diada es va convertir en un acte de suport a la llengua catalana. El dissabte dia 22 hi va haver una conferència a càrrec de representants de la Crida a la Solidaritat.

El dilluns 17 d'abril, el BEC s'adherí i participà a la manifestació per la Insubmissió que va tenir lloc a Ciutat. Havia estat convocada pel Moviment d'Objectió de Consciència i l'Ateneu Llibertari Estel Negre.

AVIS DEL BEC. - Des d'aquesta pàgina volem avisar a tot el poble de Campanet que guardi tot el paper i que no el tiri ja que en els propers mesos passarem a recollir-lo. Si algú en té molt ens pot avisar tot d'una que vulgui. També demanem a la gent que ens en dugui que el deixi dins bosses a la cotxeria de la Rectoria i no al portal.

LA SITUACIÓ LINGÜÍSTICA

Una de les grans qüestions que té plantejades actualment la nostra societat és la del futur de l'idioma que ens és propi. D'aquell idioma que va implantar-se a les nostres Illes amb la conquesta catalana del segle XIII i que al llarg de més de 750 anys ha donat veu i identitat a tot el nostre poble. Un poble que ha tingut la fortuna de comptar amb una sèrie de grans escriptors (Ramon Llull, Anselm Turmeda, Joan Alcover, Miquel Costa i Llobera, Llorenç Villalonga...) que han elevat a la categoria d'universal la literatura escrita en la llengua de Mallorca. Però, al costat de les grandeses inqüestionables també hi trobam episodis de persecució i decadència. Contra el català s'han decretat, d'ençà dels inicis del segle de vuit, més de vuitanta lleis o ordres prohibint-ne o discriminant-ne el seu ús. El poder espanyol centralista va pretendre esborrar del mapa l'ús del català i per això va cometre la violència d'imposar el castellà com a llengua de l'escola, de l'administració, dels usos públics...

Amb el franquisme encara va tornar-se més ferotge l'afany del poder d'exterminar la llengua catalana. Per tot això, actualment som un poble amb una llengua malferida, a la que els seus parlants consideren de categoria inferior a les altres, a la que no tenen cap inconvenient en deixar de banda en totes les ocasions que han de parlar amb un castellà, a la que no li reconeixen les mateixes capacitats per a tots els usos que a les altres llengües,... Aquest és el principal problema: als illencs ens falta valorar positivament la nostra llengua, fer-la servir amb orgull en totes les ocasions, defensar-la sense complexos d'aquells que l'agradeixen... Per als mallorquins la llengua catalana ha d'ésser la més important, perquè és l'única pròpia que tenim, l'única que ens dóna identitat com a poble. Si les Balears es castellanitzen deixaran d'ésser un país i es convertiran en una província més de Castella-la Mancha. L'únic camí que hem de voler recórrer és el que ens du a la normalització lingüística: parlar, llegir i escriure en català. Talment com els castellans parlen, llegeixen i escriuen en castellà. Ésser un poble lingüísticament normal és possible si cadascun dels mallorquins volem fer-ho possible. I no podem badar ni

perdre temps: la llengua catalana a les Balears es troba en perill. Es fa necessari el compromís i la col.laboració de tots per a salvar el nostre únic idioma propi. I un idioma tan sols té assegurat el seu futur si els que el saben el fan servir, sempre, sense renúncies ni covardies.

Serveixin aquestes reflexions anteriors per a contextualitzar el cicle de conferències sobre la situació lingüística que va organitzar la nostra revista i la Delegació de l'Obra Cultural Balear a Campanet. Es tractava de fer arribar als campaneters una informació documentada sobre l'actual situació de la llengua. L'objectiu dels organitzadors era conscienciar-los i estimular-los a ésser actívistes de la normalització lingüística.

El 18 de març, en Miquel Alemany, president de l'OCB i economista, va parlar de Societat, immigració i llengua. La seva conferència va ésser molt densa en informacions i en dades estadístiques. El seu diagnòstic sobre les Bale-

ars és que es tracta d'una societat exageradament descentrada, amb un percentatge de població d'origen immigrat que arriba al 30%, bona part de la qual es troba en la franja d'edat laboral activa. L'impacte d'aquesta població sobre la llengua és enorme, sobretot a causa que està instal·lada dins una societat en la que els autòctons valoren escassament la seva llengua i cultura.

El 31 de març li va correspondre el torn a n'Aina Moll. El títol de la seva xerrada, El paper de cadascú en la normalització lingüística, ja aclaria prou bé el seu contingut. Es tractava de remarcar la importància que tenen les actituds personals, els usos lingüístics personals, per a fer avançar la normalització de la llengua.

El cicle acabà amb una taula rodona sobre Mitjans de comunicació i normalització lingüística. Hi participaren en Joan Barceló, president de la Federació de Ràdios Locals i director de Ràdio Porreres, en Gaspar Valero, redactor d'"El Mirall", n'Antoni Mir, de "Vultur" i gerent de l'OCB, i un directiu de l'Associació de la Premsa Forana. De les intervencions dels assistents se'n varen desprendre dues idees centrals: vivim una època en la que hi ha una gran capacitat d'iniciatives en el camp dels mitjans de comunicació, però, malgrat aquest fet positiu, es constaten múltiples dificultats legals i sociològiques per poder arribar a una situació en la que la llengua catalana ocupi el lloc que mereix com a llengua pròpia i el que ens convé que ocupi si volem guanyar la normalitat.

L'assistència a les tres conferències va esser discreta el primer i el darrer dia (unes 30 persones) i bona el segon (una cinquantena).

damià pons i pons

Tot Gust

la tenda de moda

ALIMENTACIÓ I NUTRICIÓ (II)

PRINCIPALS GRUPS D'ALIMENTS

A l'article anterior vàrem assenyalar quines eren les nostres necessitats energètiques i la forma de satisfer-les adequadament respectant les proporcions en què els distints nutrients —proteïnes, greixos, sucres, vitamines i minerals— han de trobar-se dins la dieta.

Ara presentarem una classificació dels aliments feta, precisament, a partir del seu contingut bàsic de nutrients. Les possibilitats d'agrupació són variades: així, hi ha autors que proposen agrupacions radicals on, per exemple, la carn, peix, ous, llegums i fruits secs pertanyen a un mateix grup a causa del seu elevat contingut en proteïnes, d'altres tendeixen a fraccionar el més possible la classificació per tal d'aconseguir d'aquesta forma una més elevada similitud entre els distints aliments. La que nosaltres proposam creim que gaudeix d'un caire intermedi entre ambdues posicions i reserva un grup de la classificació als tuberculs donada la seva presència constant dins la nostra cuina.

1. Llet i derivats. Grup amb un elevat contingut en proteïna d'excel·lent qualitat. Mol adequada per a satisfer les necessitats d'aminoàcids de l'home. Alt contingut en vitamines (A, D), però baix en sucres i minerals, encara que és molt rica en calci.

2. Carn, peix i ous. Rics en proteïna. La de l'ou és la de major qualitat (valor biològic) i la del peix és la més digerible. La quantitat de lípids —greixos— varia segons l'animal i les seves parts. Les vísceres —fetge, ronyons— tenen elevats continguts de colesterol, igual que succeeix amb el vermell d'ou. Els lípids del peix són rics en àcids grassos insaturats —de qualque forma es pot dir que prevenen la formació de colesterol— i el seu contingut també varia segons la seva procedència: mentre la tonyina i el saumó tenen un alt contingut de lípids, el bacallà i el lluç pràcticament no en tenen.

La carn, peix i ous són molt pobres en sucres i contenen vitamines (A, B, D) en proporció variable. El fetge és ric en A i D. Quant als minerals, el fòsfor i el ferro es troben presents en quantitats importants a la carn i als ous i el Potasi al peix. No cal abusar del consum dels que poden acumular metalls pesats —plom, mercuri, etc.—, com la tonyina, l'emperador, etc. Recordeu que aquests metalls són cancerígens, s'acumulen al nostre organisme donat que són difícilment eliminables, per la qual cosa la seva toxicitat s'incrementa amb el temps.

3. Llegums. Ens subministren, conjuntament amb els cereals, la proteïna d'origen vegetal. Aquesta és d'una qualitat biològica inferior a l'animal. El seu contingut en lípids és del tot insignificant, però contenen vitamines, minerals i una important proporció de midó i petites quantitats d'altres sucres, com la sacarosa, rafinosa i estaquiosa; aquests dos darrers són els responsables de la formació de gasos a l'intestí (pensa en el que passa quan heu menjat moltes mongetes).

4. Fruites i verdures. Contingut infim en proteïnes i lípids i variable de glúcids: així, les verdures pràcticament no en tenen, en canvi, sucres com la fructosa, sacarosa, glucosa, etc., es troben en quantitats importants a les fruites.

Les fruites i verdures contenen una elevada proporció de vitamines (A, K, del grup B, i sobretot la C) i en més petita quantitat minerals com el Potassi. Cal anar variant el consum dels distints tipus d'aquests aliments per tal d'obtenir-ne tot el seu benefici nutritiu.

5. Cereals i derivats. Valors interessants en proteïna, però inferiors als grups 1 i 2. L'arròs és l'aliment de més qualitat en aquest sentit. Presenten continguts baixos en lípids —la civada és la que en té més— i alt en glúcids —sobretot midó i de forma particular a l'arròs—. A la clovella s'hi concentra la fibra que, malgrat el seu quasi nul

valor nutritiu, sembla que facilita la digestió i pot servir per a prevenir certes malalties.

Elements minerals com el Fòsfor, Ferro i Manganès són presents dins aquest grup en quantitats notables. A la clovella també s'hi troben Silici i vitamines del grup B. Per tot el que deim, cal considerar la possibilitat de consumir pa morè o integral, que inclouen part o tota la clovella del blat, amb preferència sobre el pa blanc.

6. Tubèrculs. Ja hem assenyalat el motiu de reservar-los un apartat donat que a gran quantitat dels nostres plats la patata n'és un dels seus ingredients de forma constant. Contenen petites quantitats de proteïna i quasi nul·la de lípids. El seu component característic és el midó, per la qual cosa són aliments bàsicament energètics. La fibra es troba en petita proporció. Encara que la patata just tenguí la tercera part de vitamina C que el suc de taronja, donada precisament la seva presència constant dins la nostra dieta, resulta ésser la principal font d'aquesta vitamina.

7. Olis i greixos. Ens hem anat referint a ells a l'hora de descriure els altres grups. Només cal fer una referència concreta als que es troben als fruits secs i llavors olioses.:

No contenen colesterol i contenen un elevat nombre d'àcids grassos insaturats --recordau el que hem dit a l'apartat 2-- de distints tipus. En aquest sentit l'oli d'oliva i de gira-sol es complementen bastant bé i és recomanable la seva inclusió dins la dieta de forma alternativa.

Amb aquesta petita exposició podreu tenir un coneixement aproximat dels nutrients compresos en la vostra dieta. Malgrat no hàgim entrat a analitzar les quantitats de cadascun que es troben als distints aliments --a això ho deixam per a més endavant-- el que és clar és que si la vostra dieta en comprèn de tots els 7 grups indicats, molt difícilment tendreu problemes derivats d'una nutrició desequilibrada.

Per a saber més:

GRANDE COVIAN (1988), Nutrición y Salud, Ediciones T.H., Madrid.

ORGANIZACION MUNDIAL DE LA SALUD (OMS) (1987), Los alimentos y la salud, Biblioteca Científica Salvat, Barna.

JAUME CANYELLES
MIQUEL PALOU

CAMPIONAT DE BILLAR AL BAR SOL

Com ja informàrem al passat número de la nostra revista, s'està disputant al Bar Sol el I Campionat de Billar de Campanet.

Els tres grups que hi participen ja han jugat la setena jornada. Per ara no hi ha moltes sorpreses.

En el grup vermell --el dels bons-- el primer classificat és en Joan "Burgerró", el segon és en Martí "Masset" i el tercer és l'amo en Pere "Barral", que amb els seus quasi vuitanta anys està fent un bon paper.

En el grup blau va en primer lloc en Miquel "des Forn", seguit d'en Jaume "Biana" i d'en J.J. Beltran.

En el grup verd el primer i el segon són, respectivament, en Santiago Candel i en Joan "de Miner". El tercer és l'amo en Joan "Menut", el més veterà del torneig, amb 83 anys.

Falten unes 12 jornades per a acabar el torneig. Segons l'organitzador, en Pep Cabanelles, el comportament dels jugadors és molt correcte i, a més, hi ha una sèrie de jugadors --com és en Jaume "des Forn" i d'altres-- que animen el campionat.

Es quasi segur que el dia de la final vendrà a fer una demostració el campió del món de billar artístic, el senyor Pere Nadal, acompanyat del campió de les Balears de caramboles, el senyor Miquel Llull.

Biel Reinès Sastre

VILANOVA-1 : PAPERERIA

VILANOVA-2 : LLIBRERIA

**VILANOVA-3
MOBLES OFICINA**

302880-303332-304229

INCA

PIRE VILANOVA

GELATS I ESPECIALITATS

ACTIVITATS DE L'ASSOCIACIÓ DE LA TERCERA EDAT

La nostra Associació va prendre part a l'exposició de Cossiols i Flors que es va fer al Claustre de Sant Domingo d'Inca organitzada per l'Aula de la 3ª edat, amb el patrocini de la Conselleria de Cultura del Govern Balear. Hi duguérem aucells en gàbies antigues, cossiols i gerros amb plantes autòctones de la nostra terra.

La principal atracció d'aquesta exposició podem dir que varen esser els quadres pintats amb suc de plantes i flors, deixant de banda la pintura convencional.

Vàrem presentar un quadre amb un cactus florit, un altre amb un manat de flors, i un altre que representava la palmera que hi ha al nostre corral.

Els quadres no tenen cap valor artístic, però, com se diu en termes esportius, lo important era participar, i deixar constància de què la nostra Associació se mou dins una inquietud artística i cultural.

Festes de Pasqua, 1989.

Pere Antoni Reinés

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

GRUP DE COSIDORES

D'esquerra a dreta: Apol.lònia "Guixa",
Maria "Moixet", Maria "March", Margali-
da "Ringa" i Joana "Marranxa".

ELS QUINTOS DEL 89